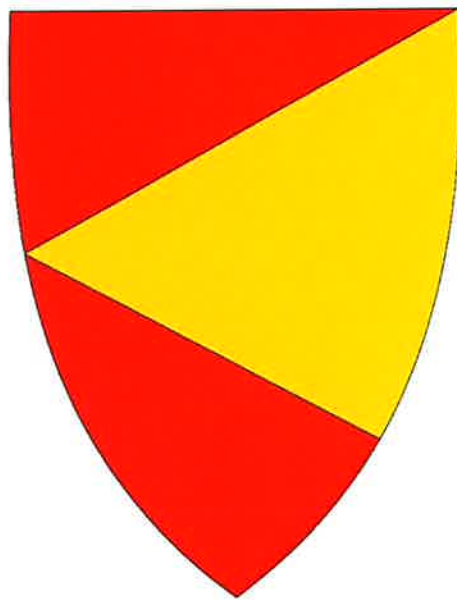

Nesbyen kommune

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Vedtatt av kommunestyret 15.12.2016

3540 Nesbyen tlf. 32 06 83 00

1 REGLEMENT FOR FINANS- OG GJELDSFORVALTNING.....	2
1.1 Strategi.....	2
1.1.1 Overordnet mål.....	2
1.1.2 Ansvar og fullmakter.....	2
1.1.3 Vurdering av uavhengig kompetanse.....	2
1.1.4 Likviditetsoversikt.....	2
1.1.5 Risiko:.....	2
1.2 Maksimums- og minimumsregler for kortsiktige plasseringer.....	3
1.2.1 Bankinnskudd.....	3
1.2.2 Finansieringsselskaper.....	4
1.2.3 Sertifikat.....	4
1.2.4 Pengemarkedsfond.....	4
1.2.5 Grunnfondsbevis.....	4
1.3 Maksimums- og minimumsregler for mellomlangtsiktige plasseringer.....	5
1.3.1 Obligasjoner.....	5
1.4 Maksimums - og minimumsregler for langsiktige plasseringer.....	5
1.5 Totalporteføljens sammensetning.....	5
1.7 Gjeldsforvaltning.....	5
1.7.1. Vedtak om opptak av lån.....	5
1.7.2. Valg av låneinstrumenter.....	5
1.7.3. Tidspunkt for låneopptak.....	6
1.7.4. Konkurrerende tilbud.....	6
1.7.5. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter.....	6
1.7.6. Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak.....	6
1.8 Rapportering.....	7
1.8.1 Rapporten skal inneholde.....	7
1.9. Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko.....	7
1.9.1 Konstatning av avvik.....	7
1.9.2 Risikovurderinger.....	8
1.9.3 Kvalitetssikring.....	8
1. 10. Forklaring av enkelte ord og uttrykk.....	8

1 REGLEMENT FOR FINANS- OG GJELDSFORVALTNING

1.1 Strategi

1.1.1 Overordnet mål

Innenfor de overordnede rammer for forsvarlig sikkerhet, risikospredning, likviditet og investeringshorisont, skal Nes kommune maksimere avkastningen av de forvaltede midler. Innenfor de samme overordnede rammer skal kommunens låneportefølje styres med hensyn på å minimere kommunens finansutgifter.

1.1.2 Ansvar og fullmakter

Kommunestyret delegerer forvaltningen av Nes kommunes overskuddslikviditet til formannskapet i h.h.t. dette strategidokument.

Kommunestyret delegerer til formannskapet og til en hver tid å fastsette rammene for plasseringer som utøves. Justering av rammene kan skje fortløpende gjennom året.

Kommunestyret delegerer rådmannen fullmakt til å forvalte Nes kommunes innlån i h.h.t. dette strategidokument.

1.1.3 Vurdering av uavhengig kompetanse

Reglene for finansforvaltning og rutiner for finansiell rapportering til kommunestyret i henhold til dette reglementet, vil bli vurdert av kommunerevisjonen som en del av revisjonens løpende oppfølging av kommunenes interne kontroll.

1.1.4 Likviditetsoversikt

Gjennom god likviditetsplanlegging skal rådmannen sørge for at kommunen kan innfri sine betalingsforpliktelser. Låneopptak skal vurderes opp mot likviditetsbehov, herunder opptak av kassekreditt, vedtatte investeringsbudsjett og forventninger om fremtidig renteutvikling. Rådmannen skal utarbeide en rullerende likviditetsprognose for Nes kommune.

1.1.5 Risiko:

Kredittrisiko:	Risiko for tap hvis debitor ikke kan oppfylle <i>sine</i> forpliktelser i avtalen.
Beslutning:	Nes kommunes risiko skal være lav.
Likviditetsrisiko:	Risiko for og ikke kunne realisere fordringen på ønsket tidspunkt og/eller til en akseptabel pris.
Beslutning:	Nes kommunes risiko skal være lav, slik at det er lett å selge den plassering kommunen har investert i.
Markedsrisiko:	Risikoen for endring av markedsverdien av plasseringene gjennom en generell endring i rentenivået eller en generell endring i aksjeindekser.

Beslutning: Nes kommunes risiko skal være moderat

Oppgjørsrisiko: Risiko for tap under gjennomføringen av handelen.
Beslutning: Nes kommune skal ikke ha oppgjørsrisiko.

Aksjerisiko: Risiko ved endring i aksjemarkedet.
Beslutning: Nes kommunes risiko skal være moderat og aksjeplasseringer skal kun være i grunnfondsbevis innenfor definerte maksimale rammer.

Valutarisiko: Risiko ved endringer i valutamarkedet.
Beslutning: Nes kommune skal ikke ha valutarisiko.

Nes kommunes overskuddslikviditet skal være plassert i 5 hovedkategorier:
Bankinnskudd, innlån i norske finansieringsselskaper, sertifikater /pengemarkedsfond, obligasjoner/obligasjonsfond og grunnfondsbevis. Kommunestyret ser risikoen for de enkelte kategoriene som følgende:

	Kredittrisiko	Likviditetsrisiko	Kurs/renterisiko	Samlet risiko
Bankinnskudd	Lav	Lav	Ingen	Lav
Finansieringsselskaper	Lav/moderat	Lav/moderat	Ingen	Lav/moderat
Sertifikater/ pengemarkedsfond	Lav	Lav	Lav	Lav
Obligasjoner/obl.fond	Lav/moderat	Lav	Moderat	Moderat
Grunnfondsbevis	Lav	Lav/moderat	Moderat/Høy	Lav/moderat
Aksjefond	Ingen	Lav	Høy	Høy

1.2 Maksimums- og minimumsregler for kortsiktige plasseringer

1.2.1 Bankinnskudd

Nes kommune kan plassere inntil 100 % av total likviditet som innskudd i bank. Det kan plasseres i bank som har minimum 4 milliarder kr. i forvaltningskapital

Maksimalt plasseringsbeløp i en enkelt bank kan ikke utgjøre mer enn 100 mill. kr. eller 1,5 % av forvaltningskapitalen.

Maksimalt innskudd i avtalebanken er begrenset i ovenstående med tillegg for avtalt gjennomsnittelige innskuddsbeløp etter bankavtalen. For små banker, under 4 mrd. kr i forvaltningskapital, vurderes beløpsgrensene særskilt m.h.t. kapitaldekningskrav (minimum 12 %), beliggenhet, utviklingstakt for forvaltningskapitalen mv.

Hovedsikkerheten for bankene ligger i bankenes ansvarlige kapital, hvor det for tiden stilles krav til minste nivå på kapitaldekningen på 11,5 % av risikovektet forvaltningskapital, hvorav kjernekapitalen skal utgjøre 4 %. Dessuten garanterer Sparebankenes og Forretningsbankenes sikringsfond samlet innskudd for hver innskyter med inntil 2 mill. kr.

1.2.2 Finansieringsselskaper

Nes kommune kan ikke plassere likviditet som innlån til finansieringsselskaper som eies av banker eller forsikringsselskaper.

Finansieringsselskaper som har en bank eller et finansieringsselskap som eier anses som sikrere enn øvrige finansieringsselskaper ettersom morselskapene i utgangspunktet har et stort ansvar for datterselskapene. Dette bygger blant annet på Stortingsmelding nr. 100/78 om kredittpolitikken og Norges Bank og Bankinspeksjonens virksomhet i 1978, hvor Bankinspeksjonen uttaler at i de tilfeller der kredittinstitusjoner er stiftet av banker og forsikringsselskaper, har disse en klar forpliktelse til å sørge for at selskapet til en hver tid er utvilsomt betalingsdyktig.

1.2.3 Sertifikat

Nes kommune kan ikke plassere likviditet i sertifikater med en tidshorisont på 3 — 12 måneder.

Sertifikatene skal være utstedt eller garantert av stat, fylkeskommune, kommuner eller av bank med forvaltningskapital på minimum 5 mrd. kr. Hele sertifikatporteføljen kan være plassert i stats- eller statsgaranterte sertifikater. For fylkeskommuner, kommuner og banker kan andelen maksimalt utgjøre 20 % pr. utsteder/garantist.

1.2.4 Pengemarkedsfond

Pengemarkedsfond (fond som plasserer i rentebærende verdipapirer med en restløpetid på mindre enn 1 år) skal ikke benyttes som alternativ til plassering i bank.

1.2.5 Grunnfondsbevis

Nes kommune kan plassere likviditet i grunnfondsbevis for maksimalt 1 mill, kr. basert på opprinnelig innskutt kapital eller maksimalt 10 mill, kr. i markedsverdi. Ved kjøp av grunnfondsbevis i en sparebank eller gjensidige forsikringsselskaper legges til grunn samme risikovurdering som ved plassering av bankinnskudd.

1.3 Maksimums- og minimumsregler for mellomlangsigtede plasseringer

For mellomlangsigtede plasseringer kan Nes kommune benytte seg av de ovennevnte produkter i tillegg til:

1.3.1 Obligasjoner

Nes kommune kan ikke plassere likviditet i obligasjoner

1.4 Maksimums - og minimumsregler for langsiktige plasseringer

1.5 Totalporteføljens sammensetning

Nes kommune skal i.h.t. bankavtale ha et bankinnskudd som står i forhold til den til en hver tid eksisterende låneportefølje i avtalebanken. Rådmannen skal sørge for at innskudd i avtalebanken er i henhold til bankavtalen.

1.7 Gjeldsforvaltning

1.7.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slik vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp
- Nedbetalingstid

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 50 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

1.7.2. Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

1.7.3. Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

1.7.4. Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank (f.eks etableringslån i Husbanken).

1.7.5. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til en hver tid være mellom 1 og 5 år.
- c) Minimum 1/3 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente (rentebindig kortere enn ett år), minimum 1/3 skal ha fast rente, mens 1/3 skal vurderes ut i fra markedssituasjonen.
- d) Andelen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordeles i 1 til 5 års segmentet på en slik måte at kommunen får lavest mulig refinansieringsrisiko.
- e) I en normalsituasjon og som en benchmark skal den samlede gjeldsporteføljens vektete renteløpetid være 3 år.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

1.7.6. Størrelse på enkeltlån – spredning av låneopptak

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende;

- a) Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- b) Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 25 % av kommunens samlede gjeldsportefølje
- c) Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere lånegivere.

1.8 Rapportering

Administrasjonssjefen skal minst to ganger i året legge fram rapporter for kommunestyret som viser status for kommunens finansforvaltning.

I tillegg skal administrasjonssjefen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

1.8.1 Rapporten skal inneholde

Rapporteringen skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

a) Aktiva

- Sammensetningen av aktiva
- Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser

b) Passiva

- Sammensetning av passiva
- Løpetid for passiva
- Verdi, samlet og fordelt på de ulike typer passiva
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i risikoeksponering
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet
- Markedsrenter og egne rentebetingelser

1.9. Konstatning av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

1.9.1 Konstatning av avvik

Det er ikke anledning til å avvike finansreglementet. Dersom det oppstår avvik mellom faktisk forvaltning og finansreglementets krav skal det enten:

- Foretas transaksjoner som retter opp bruddet i regelverket og sørger for at forvaltningen på nytt blir i samsvar med de fastsatte regler. Rettelse skal skje uten ugrunnet opphold og rapporteres til kommunestyret.
Eller
- Dersom bruddet ikke kan rettes opp innen kort tid eller at det vil være uforholdsmessig kostbart å foreta rettelser, skal det utarbeides redegjørelse til

kommunestyret om forholdet. Redegjørelsen skal også inneholde plan for retting av forholdet.

1.9.2 Risikovurderinger

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte risikovurderinger:

- Renterisikoen for plasseringer av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål og gjeldsporteføljen sett i sammenheng,
 - En "netto" gjeldsbetraktning som viser kommunens regnskapsmessige renterisiko angitt i NOK ved en 1 %-andel generell endring i rentekurven.

1.9.3 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

1. 10. Forklaring av enkelte ord og uttrykk

Obligasjon

Rentebærende verdipapir, som oftest børsnotert. Bevis på at man har lånt ut penger til en bedrift, staten, kommune, fylkeskommune eller andre. Obligasjonens løpetid skal være lenger enn 12 måneder når den legges ut for salg. Når det generelle rentenivået går opp, synker kursverdien på obligasjonen og motsatt når renten går ned.

Obligasjonsfond.

En formuessamling der flere innskytere har gått sammen for å la sine penger forvaltes i fellesskap. Verdipapirfondet er underlagt div. lovmessige begrensninger, bl.a. med hensyn til spredning på antall papirer. Fondet forvaltes av et fondsforvaltningsselskap. Innskyterne plasserer pengene i obligasjonsfondet som tar et forvaltningshonorar for å administrere fondet.

Sertifikater.

Rentebærende verdipapir med kortere løpetid enn 12 måneder på utleggelsestidspunktet. Fungerer i praksis som en obligasjon.

Pengemarkedsfond.

En formuessamling av sertifikater og bankinnskudd som forvaltes av et fondsforvaltningsselskap. Fungerer på samme måte som et obligasjonsfond. Pengemarkedsfond gir, over tid, som regel innskyterne bedre avkastning enn bankinnskudd. Bruk av pengemarkedsfond sikrer god spredning av kredittrisiko.

Aksjer.

En aksje er et egenkapitalinstrument. En investering i en aksje gir intet krav på rente eller utbytte. Aksjer gir over tid normalt en bedre avkastning enn en investering i rentebærende instrumenter, dog er risikoen normalt betydelig høyere. Dersom et selskap går konkurs er f. eks. normalt hele verdien av en aksje tapt. En investering i aksjer og aksjefond forutsetter at en investor har en lengre investeringshorisont enn ved plasseringer i rentepapirer.

Aksjefond.

En formuessamling av egenkapitalinstrumenter som forvaltes av et fondsforvaltningsselskap. Fungerer på mange måter som pengemarked s- og obligasjonsfond. Bruk av aksjefond sikrer god spredning av risiko i forhold til investeringer i enkeltaksjer.

Finansinstrumenter.

Obligasjoner, sertifikater, verdipapirfond, aksjer mm.

Portefølje.

En samling av ulike verdipapirer.

Løpetid.

Tiden frem til et verdipapir forfaller til betaling, m.a.o. tiden frem til lånet (som verdipapiret representerer) skal tilbakebetales av den som har lånt pengene.

Varighet/durasjon.

Et begrep for løpetid der man også tar hen syn til når obligasjonen har rente- og avdragsbetalinger, m.a.o. når långiver får tilbake deler av de pengene han har lånt ut. Varigheten defineres som veiet gjennomsnittlig løpetid av alle kontantstrømmene, d.v.s. betalingene av renter og avdrag.

Markedsrenten.

Markedsrenten er et begrep for den lånerenten staten betaler for sine lån i markedet. Det er etablert en «markedsrente» for statslån med ulike løpetider, f.eks. 3 måneder, 1 år, 3 år, 5 år osv. Statens lånerente på de ulike løpetiden danner det vi kaller for "yieldkurven" eller "rentekurven". Denne vil variere fra dag til dag.

Rentefølsomhet.

Et verdipapirs rentefølsomhet viser den mulige endringen i verdipapirets verdi ved en ett (1) prosentpoengs endring i markedsrenten. Man regner også ut rentefølsomheten for hele porteføljen. Dette kalles porteføljens gjennomsnittlige rentefølsomhet. Verdipapirer med lang løpetid har stor rentefølsomhet og er utsatt for store kursbevegelser ved endringer i markedsrenten. I tider med fallende rentenivå øker obligasjonenes kursverdi og da mest for de med lang løpetid.

